

Forskning

Vad är det?

Forskning är att på ett tillförlitligt och korrekt sätt samla kunskap och sätta in den i sitt vetenskapliga sammanhang.

Ofta utgår man i sina studier från tidigare forskningsprojekt, men ibland också utifrån enskilda sjukdomsfall eller från gemensamma erfarenheter av att till exempel en behandling verkar vara bra. Det sistnämnda är också fallet när man vill ha en vetenskaplig grund för en behandling som redan genomförs.

Medicinsk forskning

Forskningen delas ibland upp i olika delar, där den rent medicinska brukar fördelas på **grundforskning** (preklinisk) som sker på laboratorier och **klinisk forskning** som försiggår på kliniken, det vill säga är patientnära. Ibland talar man också om **överföringsforskning** (translational research) som handlar om att överföra grundforskning till klinisk praxis.

Inom den kliniska forskningen skiljer man emellanåt ut **vårdforskningen**, som främst rör omhändertagandet med olika behandlingar av sjukgymnaster, arbetsterapeuter, sjuksköterskor, kuratorer och ibland hela teamet.

Rehabiliteringsforskning handlar om allt det som rör återvinnande av funktionsförmåga och livskvalitet efter skada eller sjukdom. Den handlar om en helhetssyn på livet och människan bakom en person med sjukdom.

Annan forskning

Folkhälsoforskning handlar om vad vi äter, vår motion och mer generellt om förebyggande verksamhet som exempelvis

orsakerna till att människor utvecklar långvariga smärttillstånd.

Ibland räknas även den **hälsoekonomiska** forskningen hit. Den syftar till att utröna vad ohälsa kostar i både pengar och livskvalitet och till att undersöka olika sätt att använda våra resurser för att få ut mesta möjliga nytta.

Handikappforskning handlar mer allmänt om hur personer med funktionshinder fungerar och inte fungerar i samhället, samt om hur de problem som uppstår i vardagen kan lindras eller avhjälpas. Det kan röra tillgänglighet till lokaler, likaväl som möjligheten att få eller behålla ett arbete.

Forskning idag genomförs lite annorlunda än tidigare. Istället för att bedrivas enskilt bygger den på samarbete. Ett **lagarbete** för att stödja och inspirera varandra och som inte begränsas av olika specialistgrenar inom sjukvården eller av yrkestillhörighet. Goda forskningsmiljöer skapas över nationella gränser, vilket möjliggör att större projekt kan utvecklas där varje deltagare tillför sin specifika kompetens.

Fast Sverige är ett ganska litet land är svensk forskning och svenska forskargrupper väl sedda i världen, både som samverkanspartners i olika projekt och med sina resultat, publikationer och som föredrags hållare. Svenska **långsiktiga uppföljningssystem** och under lång tid insamlade **provbanks** är goda informationskällor.

TEXT: JANNE BAGGE & YVONNE ENMAN

